

Stortingsmelding 5.-10. trinn

Innspill fra Ungt Entreprenørskap

Ungt Entreprenørskap mener det å sette fokus på en mer praktisk skolehverdag er helt avgjørende for at den enkelte elev skal lykkes videre i utdanningen og i livet. I 25 år har vi skapt læring og motivasjon gjennom praktiske undervisningsmetoder. Vi tror på det å lære gjennom å gjøre, og brenner for at elever og studenter ikke bare skal lære **om** problemløsning, men **gjennom** å faktisk løse ekte problemer.

Vi vet at læringseffekten øker hos elever og studenter som lærer gjennom å skape verdier for andre. Praktiske og virkelighetsnære undervisningsmetoder gir motivasjon og læring som er relevant og ikke minst engasjerende for de unge.

Vi mener at det er viktig at Kunnskapsdepartementet i dette utforskende arbeidet - i tillegg til å legge fram nye tiltak – kan styrke eksisterende metoder og program som gir resultater. I dette innspillet viser vi til konkrete eksempler fra Ungt Entreprenørskaps arbeid i samarbeid med skole og arbeidsliv, og læringseffekten disse har hatt.

Vi ønsker at Kunnskapsdepartementet i arbeidet med denne Stortingsmeldingen kan:

- **Forplikte flere kommuner og skolertil å ta i bruk praktiske undervisningsmetoder – som Elevbedrift og Smart**
- **Styrke og prioritere eksisterende program og tiltak som har påvist læringseffekt**

Vi er åpne for dialog med Kunnskapsdepartementet om vår aktivitet, og bidrar gjerne inn i videre arbeid med Stortingsmeldingen dersom det er ønskelig.

Smart: Kreativitet og skaperglede i barneskolen

[«Det er lettere å lære når man har det gøy» -Elev 7. trinn Fjord kommune](#)

Smart er Ungt Entreprenørskaps hovedprogram på barneskolen og er en introduksjon til praktisk læring og kreativitetsmetoder for 4.-7. trinn. I Smart lar vi elevene avdekke behov, utvikle ideer og finne løsninger. Slik trenes elevene selv i å formulere spørsmål, søke svar og sette ord på egen læring. Trening av digitale ferdigheter gis plass der teknologien forsterker selve læreprosessen. Vi viser lærere hvordan kreativitet utvikles gjennom en prosess og hvordan de kan fasilitere dette. Programmet er tverrfaglig og går over tre dager.

Smart er et program som flere skoler og lærere velger å ta i bruk over hele landet. Etter at vi valgte å prioritere dette programmet på barnetrinnet har vi sett en økning i aktiviteten vår fra 6600 elever i 2017 til 18 500 elever i år. Smart er et program som enkelt kan tilpasses forskjellige temaer, og vi kjører blant annet Smart Plast med fokus på bærekraft og Smart Sjømat.

I Smart har vi også utviklet en AR-modul/ 3D modelleringssystem i samarbeid med Edtech-selskapet Ludenso. Ludenso Create brukes av elevene når de lager prototyper, og er et godt eksempel på hvordan teknologi kan tas i bruk i undervisningen for å styrke elevenes læringsutbytte og motivasjon for læring.

Denne [filmen](#) viser læringseffekten av Smart for elever og lærere.

Elevbedrift: Å lære ved å gjøre

I Ungt Entreprenørskaps program Elevbedrift får elevene utfolde skaperglede, engasjement og utforskertrang, i tråd med LK20. Elevene jobber praktisk og er aktive i egen læringsprosess. De får erfaring med problemløsning, å se muligheter og omsette ideer til handling. Lærerne kobler arbeidet opp mot tverrfaglige temaer og læringsmål i ett eller flere fag, og involverer aktører fra arbeidslivet som alternative læringsarenaer og som mentorer.

Siste år har 16.800 elever gjennomført Elevbedrift, og med basis i tverrfaglige temaer i læreplanene ser vi nå at enda flere lærere tar i bruk dette programmet. Mange av disse gjennomføringene er knyttet til arbeidslivsfag, utdanningsvalg og valgfag.

Arbeidslivsfag er et praktisk fag som utvikler elevenes kreativitet, samarbeidsevne og tro på seg selv. I arbeidslivsfag produserer elevene varer og tjenester som det er behov for i samfunnet, og de gjør seg erfaringer med reelle og virkelighetsnære arbeidssituasjoner. Faget skal legge til rette for entreprenørskap og gi elevene mulighet til å glede seg over å kunne skape noe. Det er derfor både naturlig og hensiktsmessig å bruke Elevbedrift som metode i arbeidslivsfaget.

[Elevbedrift i arbeidslivsfag | Ungt Entreprenørskap \(ue.no\)](#)

Livsmestring på timeplanen i ungdomsskolen

Elevbedrift er en fleksibel arbeidsmetode som kan tilpasses forskjellige behov, temaer og fag. Et godt eksempel på denne fleksibiliteten er en satsing vi har i samarbeid med Gjensidige. *Ungt Entreprenørskap har i 2022 gjennomført en pilot der målet har vært å skape arenaer som styrker unges psykiske helse. Skolen er en viktig aktør i dette arbeidet, og aktivitetene har vært knyttet til ulike deler av utdanningssystemet. Størst fokus har vært på ungdomsskoetrinnet fordi det er i denne*

alderen de unge skaffer seg sosiale erfaringer som legger grunnlaget for deres videre liv. Målet med samarbeidet er å bidra til økt livsmestring og forebyggende psykisk helse blant barn og unge.

I programmet Elevbedrift får elevene selv velge forretningsidé og tema for arbeidet. De jobber tverrfaglig i grupper, og arbeidet knyttes enkelt opp mot tema folkehelse og livsmestring i læreplanverket. Ved å jobbe i grupper i bedriften lærer ungdommer hvordan de kan ta initiativ og beslutninger i samarbeid med hverandre. De møter motgang og må ta vanskelige valg, og de gjør dette i en trygg arena hvor de får støtte og mulighet til å reflektere over egen læring. Dette er nyttig erfaring og kompetanse som de bruker videre i livet også når de går ut i arbeidslivet.

[Self-Love EB](#) er et godt eksempel på hvordan temaet har blitt tatt i bruk gjennom Elevbedrift.

To studenter ved NMBU har skrevet en masteroppgave Elevbedrift og livsmestring: : «[En kvalitativ studie av motivasjon og livsmestring hos ungdom gjennom elevbedrift og pedagogisk entreprenørskap i skolen.](#)» To av hovedfunnene er at Elevbedrift gir elevene indre motivasjon og økt selvbestemmelse, og at Elevbedrift som metode har et større potensiale til å gi elevene økt livsmestring enn tradisjonelle fag.

Økt motivasjon og et yrkesfagsløft

Kunnskapsløftet 2020 gir gode rammer for at skolene kan legge til rette for praktisk arbeid og la elevene få erfaringer med yrkesfag gjennom både arbeidslivsfag, utdanningsvalg og noen av valgfagene. Utfordringen er at det i stor grad er opp til skolene om de tilbyr en praktisk eller mer teoretisk undervisning. Vår erfaring er at det er svært ulike tilbud innenfor disse fagene, noe som fører til at mange elever gjennomfører ungdomsskolen med få erfaringer knyttet til praktisk arbeid og et nært forhold til yrkesfagene. Ungt Entreprenørskap har i dag svært mange skoler som vi samarbeider med innen utdanningsvalg, arbeidslivsfag og flere av valgfagene for å gjøre undervisningen mer variert, praksisorientert og for å skape gode læringsarenaer i lokalsamfunnet.

Et eksempel fra Troms og Finnmark er en pilot gjennomført sammen med Nord-Norsk Vitensenter. Her var det et spesielt fokus på arbeidslivsfag og på å gi elevene og lærerne i arbeidslivsfag et løft. Høsten 2022 ble det gjennomført lærerkurs og et oppstarts-arrangement for lærere og elever på Vitensenteret i Tromsø og Alta.

Målet med denne aktiviteten er å gi ungdomsskoleelever tilstrekkelig med informasjon om ulike yrkesfagretninger gjennom elevbedrift-metoden slik at de er bedre rustet til å ta et valg for videre utdanning i 10. klasse. Elevbedrifter som etableres på ungdomsskolen får mentorer fra Ungdomsbedrifter (videregående) basert på bedriftenes forretningsidé. Tanken er at ungdomsskoleelevene gjennom dette skal få kjennskap til og motivasjon for utdanningsretninger de interesserer seg for. Dette gir også elever og lærere på arbeidslivsfag innsikt i hvordan fag kan knyttes til praktisk læring.

Følgende lenker er fra gjennomføring av aktivitet i Troms og Finnmark:

- [Facebook-innlegg fra felles kick off på Vitensenter](#)
- [Lærerkurs i Tromsø og Alta for arbeidslivsfaglærere](#)

En praktisk skolehverdag krever en praktisk lærerutdanning

Ungt Entreprenørskap har hatt et samarbeid med lærerutdanningen ved Universitetet i Sørøst-Norge, campus Drammen siden 2008. Flere tusen studenter har gjennom årene fått teste ut våre program som del av undervisningen. Samarbeidet er i dag forankret i en overordnet avtale mellom Ungt Entreprenørskap og Universitetet i Sørøst-Norge, samt en aktivitetsavtale med campus Drammen. I dag tilbys lærerstudentene på 1. studieår en fagdag med programmet Smart. Her får de prøve ut praktiske læringsmetoder med høy grad av elevaktivitet. Programledere og faglærere er opptatt av at studentene får prøve ut mange ulike metoder som en del av studieløpet, slik at studentene er godt rustet til å møte fremtidens skole. Faglærere/forelesere i både PEL (pedagogikk), norsk, samfunnsfag og matte har deltatt på fagdage - og melder om at også de bli inspirert til egen undervisning

Vi har også et tett samarbeid med Drammen kommune, slik at studentene får prøve ut programmet sammen med praksislærer og elever når de er ute i sin praksisperiode. [Denne filmen](#) gir et innblikk i dette arbeidet.

Ved grunnskolelærerutdanningene ved Høgskolen i Østfold har studentene en aktiv tilnærming til temaet entreprenørskap. - Entreprenørskap hører hjemme i grunnskolelærerutdanningene, både fordi det har en sentral plass i Fagfornyelsen og fordi det innebærer en holdning til livet i møte med et framtidig samfunn som ingen av oss kjenner. Gjennom meningsfull, virkelighetsnær og hensiktsmessig undervisning, bidrar entreprenørskap til motivasjon og verdiskapning for elever, studenter og lærere, sier Magne Skibsted Jensen.

<https://www.hiof.no/lusp/om/aktuelt/aktuelle-saker/2021/entreprenorskap.html>

Høsten 2022 var årets tema livsmestring og psykisk helse for praksislærere og alle lærerstudenter på GLU 5-10. UE var ansvarlig for kurs i kreativitet og samarbeid for lærerstudenter og for kurs i personlig økonomi med vinkling mot livsmestring og utenforskap. UE arrangerte også Innovasjonscamp med oppdrag relatert til temaet der oppdraget var å utvikle undervisningsopplegg. Lærerstudenter gjennomførte sine undervisningsopplegg på ulike ungdomsskoler der det overordnede temaet for all gjennomføring var psykisk helse og livsmestring

<https://www.facebook.com/125897734110086/posts/5804675866232216/?d=n>

Om Ungt Entreprenørskap:

Vi skal inspirere unge til å tenke nytt og til å skape verdier.

Ungt Entreprenørskap er en ideell, landsomfattende organisasjon som sammen med utdanningssystemet, næringslivet og andre aktører jobber for å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv. Det gjør vi ved å tilby praktiske og virkelighetsnære undervisningsmetoder i hele utdanningsløpet.

Samfunnsoppdraget vårt er å bygge bro mellom skole og arbeidsliv slik at elevene erfarer at det de lærer på skolen er relevant og ligner på det de senere møter i arbeidslivet. Vi når årlig 120.000 elever og studenter gjennom vår aktivitet.